YNE 5 MYNGE.

Byxii oronoi proletaarinar, negedegtii!

BURIAAD-MONGOL YNEN

Byxexolboonoi Komuniis (bolьşeviig) Paartiin Buriaad-Mongol Moziin Komiteedai, Buriaad-Mongol Avtonoomito Soveed Socialiis Respyybliikiin Centraalin Gyisedxexe Komiteedai ba Profsojuuzuudai Buriaad-Mongol Soveedai yder byriin oorgan

№ 121 (2154)

1937 onoi MAIN

29

14-xi ZILEE GARNA.

Ulaan-Yde ◆ BMASSR

Centrsojuuziin 19.

SOVEED URANZOXIOOLŞODOI EBLELEI PREZIIDIYMEI ZASEDAANI

Moskvaa, 26 (TASS). „Praavda" gazeetiin medeesehenei johoor, soveed uranzoxioolşodoi Eblelei preziidiymei, main 25-da bolhon yrgen zasedaani deere, uranzoxioolşodoi Eblelei sekretaarь nyxer Staavski bolbol angiin daisan ba xarşa elimeentnyydii əəhediingəə dundahaa xəən xajaxa talaar Eblelei jabuulьa baihan temesel tuxai medeesebe.

Mariiin ASSR-te komandirovaalagdahan nyxer Noovic bolbol aradai daisadtai tendehiin nege xeden uranzoxioolşodoi xoi boldohoniii ba myn xojor uranzoxioolşod gadaadiin razveedxada abtahaniii elirryylen olbo. Buriaad-Mongoloi uranzoxioolşodoi organizaacii japoonoi şpioonoi oroilon xyteleze baihaniinь elirebe.

Ideologiis froont deerexi xorololgiin xoişolongii usadxaxa

Aguu jixe Staalin tyryytei bolьşeviig paartiin onso zyb xytelberiiin aşaar, Leenin—Staalinai nacionaalin poliitikii xelberiltegyi şuud bejelyylze, manai Buriaad-Mongol respyyblike bolbol Soveed Xolboonoi olon yndeheten araduudtai xamta socialiis baiguultiin froonto deere gaixamşag jixe amzalta gyisedxelnyydii olhon baina. Manai Buriaad-Mongol respyyblikede yderhəə yderte socializmiin xereg ulam bata bexi bolzo baihaniinь elite. Ene amzaltanuudnai SSSR-ei Staalin Konstituucaar xuuligargalgiin johoor batalagdan dansalagdahan baina.

Ene ıbyxii amzaltanuud bolbol angiin daisan etegeed ba lama, nojod, kulaaguuda tyləəlegşəd bolxo koontrrevoliyycen nacionaliistnuudai ymexei surtalii oloniite azalşanai niyden deere buta soxihon baina. Gebeş, ede koontrrevoliyycen nacionaliistnuud bolbol manai respyybliikiin nacionaalin-kylьtyyren baiguultiin froonto deere buzagai xorololgo xehen baina.

Ilangajaa ideoloogiin froont deere, sojol kylьtyyriin oorganuudta şurgan orozo, xele bişeg ba literaatuuriin talaar əəhediingəə zigşyyrite teoriii nebteryylxii oroldozo baidag baiba.

„...Nacionaliizm teeşe xelberixe xelberil xadaa xydelmerişen angiin internacionaliis poliitikii byrzyaazin yndehelig poliitikada taaruulhan jabadal myn baina. Nacionaliizm teeşe xelberixe xelberil xadaa „əəriin", „yndehenei" byrzyaaziin zyghəə soveed xuuliiin zuramii hularuulza, kapitaliizmii helbin bodxoxo gehen zabdalgii xaruulдag geeşe. (Staalin)

Koontrrevoliyycen nacionaliist Bazar Baraadiiin gegşe xeden zilde buriaadmongol xele bişegei froont deere xorololgo xeze, şine literatuuran xele bişegei xygzexe jabadalda haad boomto bolzo, eldeb xudxaliaa gargaza baihan baina. Xydelmerişen angiin daisan bolxo eseer S. Tujaa (Dambiinov) ba kontrrevoliyycen nacionaliist sagaan ofeceer jabahan urdiin nojon Batacerenei gegşed manai literatuuriin froont deere buzarlaжa baihan baina. Edenei şabinar ba xani nyxedenь bolxo Daşadondoboi, Mynxiin, Vaandanov, Radna bazaroon, Aardin zergiin etegeed bolbol paartin bileedeer bejec, daldalaжa, əəhediingəə kontrrevoliyycen nacionaliis jabuulgii erxileze baihan baina.

Gadana, manai sojol kylьtyyriin froont, ilangajaa xele literatuuriin xeregte eldeb busa xarşa etegeedyyd olon şurgahan baigaa. Trockiist Zandaanov gegşe Soveed uranzoxioolşonoi eblelei sekretaarь baihan baina. Gyrenei kylьtyyriin Instityydte istooriiin seektorte trockiist Ybegenei gedeg niodonon zil boltor xydelze baihan baina.

Ede daisad bolbol kylьtyyriin gyrenei instityyd ba soveed uranzoxioolşodoi organizaacada şurgan orozo manai ideoloogiis froontdo nelieed jixe xorololgo xehen baina. Ziseelxede, Mynkiin, Radna - Bazarai ba Baraadin gegşed kylьtyyriin gyrenei instityydii tologoilozo baixadaa soveed mergezeltenei kaadranuudii beledxexiin tula jamarş xemzee abadaggyi, xarinzaluuşuudai dundahaa urgan garhan xydelmerişenii dooşonь daraxii xysedeg baigaa.

Ene faaktnuud jyy xaruulnab gexede, manai paartin xytelberiegşe nyxed, ilangajaa ideoloogi kylьtyyriin froont deere xydelze baihan nyxed revoliyycen heremzejee balartuulza, koontrrevoliyycen nacionaliistnuudtai temesexe jabadalii eli bodo huladxahan baina geze xaruulna. Ene xadaa, manai zarim xytelberilegşe nyxed bolbol azaxuiлgaa amzaltanuudta daşuuraza, ohol hanaa amar baidal, amagalan sedxil ba bejedee xanangi zan gargaza, ideoloogin xydelmeriee tooxoo bolişohon baiba geze xaruulna.

Paanmongoliis ba nacionaliis xelberil bolbol jaabaş paarti-dotoroi xereg bişe gexe baitagai, ene bolbol imperialiistnarai yile xeregii jabuulxa baigşa koontr revoliyycen etegeedei xoroto jabuulga myn geze oilgoxo johotoi. Koontrrevoliyycen nacionaliistnuudtai temesexe temesedii huladuulbal gadaadiin imperialiis daisadta tuha bolxo baina.

Uşar iimiin tula, ene koontrrevoliyycen nacionaliistnuudai xog bogii xaman, yndeheerenь usadxaxa ba edenei xoroto ylegdelii ilangajaa manai ideoloogin froonthoo xuu arşaxa xaxaa xeregtei. Koontrrevoliyycen nacionaliistnarai ylegdeltei temesexe jabadalii tooxogyi bujuu liberaalinaar xandaxa jabadalnuudta şanga soxilto ygeze, bolьşeviizmii şudalza revoliyycen bolьşeviig heremzejee ulam xursadxaxa xereg bolbol bidenei ton şuxala zorilgo myn baina.

Gyrenei xele, literatuura ba istooriiin instityyd ba soveed uranzoxioolşodoi organizaaciin xytelberişed bolbol myneə xyrter daisadai xorololgiin xoişolongii usadxaxiin tula eris xemzeenyydii yşəə abaagyi baina. Iime ohol hanaa amar baidal ton gemtei geeşe. Ideologiis froont deerexi xorololgiin xoişolongii yndeheerenь usadxaxa johotoibdi.

Gadaadiin xydelmerişenei delegaacanuud busaba

Leeningraad. 26 (TASS). SSSR-te bolhon main negenei hain yderlegdeb xabaadahan, Aangli ba AKŞ-iin xydelmeri şenei delegaacanuud ba Kanaada, Meeksikiin tyləəlegşəd „Andrej Zdaanov" teploxodoor Leeningraadhaa gadaada ulasuudtaa busaba.

Poliaarin staanciin mylihen deere Moolokovoi samoliood buuba

Moskvaa, Xoito mylihen dalain zamuudai glaavna Ypravleeni—nyxed Jansoondo, Vergaavinovto

TASS, „Praavda" ba „Izveestiiin" redaakcanuudta

(Xoito poolius, main 26, 7 çaas 40 minuuta, raadioogoor).

Soveed Xolboonoi Geroi Moolokovoi zoloodohon „N—171" samoliood main 25-nai yder 25 çaas 15 minuutada Rydoolьf araihaa niideed, main 26-nai yder 5 çaas 45 minuutada poolius deere yzegdehen baina. Poolius deere nege erjeldeed, 5 çaas 52 minuutada baruun utiin 50 graadysei meridiaanaar poliaarin staanca teeşe oşozo, 6 çaas 24 minuutada staanciin mylihen deere huuhan baina. Jamarş bideryylgyigəər manai laagerii olohon jabadal bolbol nyxer Moolokov ba ştyrman nyxer Ritsliaandiin xydelmeriin gaixamşag ziseə myn. Laagerь deere aguu jixe bajar boloo. Eneenei xoinohoo hyylde niidehen, Alekseejev ba Mazyryygei maşiinanuud agaartaa.

O. Ju. Şmiidt.

Liootçig Alekseejev—poolius deere

Xoito mylihen dalain zamuudai glaavna ypravleeni bolbol, radiist Matiyyşkinai main 26-nai ygləəgyyr 10 çaasta Alekseejevtai sexe xolboo xeheneinь tuxai raadioograamii main 26-da Diksoonhoo abahan baina.

Alekseejevai samoliood poolius haa 20 kilomeetr xaraatai gazarta, Rydoolьfiin meridiaanhaa baruuxaar buugaa. Alekseejevai samoliood jamarşgyi hain. Vodoрьjaanovai koordinaadii Alekseejev asuuhan baigaa.

Alekseejevai samoliodai baihan gazarii todoдxoxo xemzee Diksoon deere xegdeze baina. Alekseejevto damzuulxiin tulada. Poliaarin staanciin koordinaadii Moolokovhoo asuugdaa.

Diksoon aral bolbol Alekseejevii Moolokovtoi xolboo gehen medee 11 çaasta adtaba.

Alekseejev poliaarin staanca teeşe niidexenь

V. S. Moolokovai samoliodai ekipaazatai xamta „Xoito poolius" geze şine poliaarın staanciin mylihen deere buuhan, xoito poolius zorihon ekspediiciin naçaalьnigii orologşo Şeevelevei raadioograama Xoito mylihen dalain zamuudai glaav na ypravleenida abtaba. Raadioograama soo xelegdexenь:

„Xoito poolius. 13 çaaş. Alekseejev bolbol gurban xonogoi saad tee ybelzelgiin baihan gazarta—Xoito yrgenei 89 graadys 50 minuutada ba baruun yrgenei 58 graadys 30 minuutada buugaa. Xojor çaas bolood naaşaa niidexe baina. Mazyryygei samoliodtoi xolboo baiguulagdaagyi baina. Şeevelev. (TASS).

Fraanciin kompaarti soveed liootçiguudii amarşalana

Pariiz, 25 (TASS) „Jumanitee" gazeeta bolbol Xoito pooliusii ezemden abahan soveed liootçiguudta zoriuulza, Fraanciin kompaartiin amarşalgii tolilobo. Amarşalga soo iize xelegdene:

„Dain ximorol ba vaarvatalgiin temdeg myn bolxo Giitler—Myssoliiniin faşiis samolioodud egtee amagalan Gerniika ba Galьdakaano gooroduudii ynehen tobrog bolgozo, yxel zoblon taraaza baixadanь, eb nairamdalai ba xyn tyreltenei progreesai temdeg myn bolxo soveed samolioduud Xoito poolius deere buuza socializmiin oronoi nauuka ba teeknikiin erxim deede xemzeeji xaruulba.

Ilaltata dali deeree xyn tyrelten uxaan beligii yrgemzelen jabagşa Soveed Xolboonoi aviaacada amarşalga xyrgeje.

Xyn tyreltenei tuhiin tulada zoriuulza, gyn şanartai nauukan zorilgii erximeer gyisedxehen solo gabijaa tygelder erdemted bı tedenei udaridagşa akademig Şmiidtde amarşalga xyrgeje.

Geroilig baatarligaaraa bolbosorongii delexeide bajasxalangai gaixal tyryyldeg xynyydii xymyyzyylze şadahan aguu jixe bolьşeviig paartida amarşalga xyrgeje.

Delexein bymbersegei zurgaanai nege xubi deere batazan togtood, gaixamşag amzaltanuudaa poliaaran mylihe tulatar delgeryylze baihan ilaltata socializmiin uıaridan zolodogşo nyxer Staalinda amarşalga xyrgeje".

Kolxoozuudai tariaalan deerehee

AGIIN KOLXOOZUUD MALAI TEZEELEI YBEHE TARINAGYI

Agiin aimagai gazarai tahagai xytelberilegşed, agranoom, zarim kolxoozuudai xytelberilegşed malai tezeelei ybehe tarixa tuxai hanalaa bagaar tabina. Ene aimagta xamta deeree naran seseg—363 gektaar, korniploo-485 gektaar, xiaag—150 gektaar, nogoon soloomo 390 gektaar tarixa tysebtei baigaa. Eneendenь xereglegdexe yrehen myneə xyrter xysed beledxegdeegyi. Prein tarilgada 19 ceentner yrehen xereglegdexe aad, oroidoo 5 ceentner, myn korniploodoi yrehenei 70 proceentnь araixan geze oldood baina. Tariilgiin yrehii raipotreevsojuuza olxo ujalgatai aad, tereenee myneəder xyrter olzo ygəəgyi Myn gazarai tahagai xytelberilegşed agranoom ba kolxoozuudai tyryylegşenerş eneeniii xereglegdexegyi „ijyyniin 10 boltor dyyrgegdene beze" geze yder sagii yngergeze baihan zanşalaaraa.

Zil byxende malai tezeeleer dutadag, xeden olon malaa imagta tezeel muutaigaar bailgahanhaa yxyyldeg Agiin somonoi 33 partizaanai neremzete kolxooz (tyryylegşenь Bytakoov), myn somonoi Delgerei neremzete kolxooz (tyryylegşenь Ajuuşa Zoltoojev), Sogto-Xangilai somonoi Kiirovoi neremzete kolxooz (tyryylegşenь Bazar Tyşenei) malai tezeelei meriii hain beledxelgeeer yngergexe jabadalii byriş xeregsedeegyi.

Aimagai gazarai tahagaa ede tariilgiin yrehe olxiin tuxai myngen urihalamza olgoxo gexedenь „tiime xeregte, xereggyi jyyme abza, yride oroxo argamnai ygei"—geldeze, jirexe zilde daxin ybehen ba ilangajaa şimete teşeeleer dutaxa ajuulda jiryylze baina.

Tyryy jabahan zarim kolxoozuud oroin tarilgii xexe gеze oroldolgo gargaxadanь, aimagai gyisedxexe komiteedai tyryylegşe Teelin „ene tariilgii erte xexe bolxogyi, ybehe tyleg sabşaxa yjedemnai edieeşeze, xydelmeri haatuulxa" geze, ogto zoxixo ygei „zaabari" ygedeg baina.

Bolьşeviig kritikii şangaar tabiza, ene metiin zoxixogyi „teorii" butasoxizo, Agiin kolxoozuud maldaa şimetei hain tezeeliinь dutamaggyigeer beledxexiin tyləə xydelmeriee hainaar emxidxexe ujalgatai.

B. Zaboon.

TRAAKTORAI PROSTOI BOLBO

Okiino-Kliyçaagai MTS-ei №12 brigaadiin traktoriist Danzan Ajuuşiin gedeg azaldaa xariuusalgagyigəər xandaza, disceplüne ebdene.

Main 6-ai hyni eeriingəə eelzeende xydelmerilxe johotoi baihan aad, xarin gertee busaza, traaktorai prostoi bolgobo.

MTS-ei direckce ba brigadiiranь eneen tuxai xemzee abanagyi.

B. Saxijaagii n.

BAGAŞUUDAI ZUNAI AMARALTA TUXAI

Bagaşuudai bejiin elyyr, huralsal, amaralta ba xymyyzyylelgede anxaralaa xanduulxa geeşe Staalinai epooxiin gaixamşagta jabuulganuudai negen bolno.

Bagaşuudii hurgaxa ba xymyzyylxe tuxai paartiiin zaabari direktiivii şuud bejelyylxe xydelmeri bolbol, aradai gegeerelei oorganuud ba komsomooloi organizaacanuudta daalgagdahan baina. Tiime tula edenerei yyrge eneen tuşaa imagta xariuusalgatai baixa johotoi. Huralsalai jabaza baixa yjede ede oorganuudai, huragşadai geriinxintei ba byxii yrgen zontoi barisaatai baixadanь huralsal ba xymyyzelgiin xydelmeriii zyb㑰r tabixada ton jixe tuhatai baidag jym haa, enenь hurguuliiin amaraltiin yjede bagaşuudta zoxistoi hain amaralta emxidxexede byri jixe tuhatai ba aşatai bolxo. Eneenei tuxai bairiin koperatiivuud, xyygedei paarka g.m. oronuudai dergedexi pioneerei laagerь bagaşuudai talmainuudai xydel meriiin dyreşelnyyd gerşelne. Gebeş, aradai gegeerelei tahaguud ba komsomooloi organi zaacanuudş mynөө xyrter xyygedei amaraltii zoxidoor emxid xeze huraadyi baina.

Ene zun 1,5 milioonhoo ylyy yxi xyyged pioneerei laagerьta amaraxa baina. Laagerьnuud ta ton jixe myngen gargaşalag daxa baina. Fabzavkoom ba mestkoomuudta xubaagdahan sociaalin mynxelelgiin myngenhөө 80 milioon tyxerig somologdoxe, xolbooto respyyblikenyydei gegeerelei arkomaaduud 14 milioon tyxerig tabixa, SSSR-ei elyyrii saxixa arkomaad 20 milioon tyxerig tabixa baina. Ene myngii gansaxan zybөөr xereglexe şuxala baina. Anxa tyryyşeer laageriin bairiin ali zergiin belen ahaniii şalgaxa yzexe, şuxala şuxala zahabarinuudii xelgexe, xeregsel, inventaarь ba naadxuur g.m byri myhen xangaxa. Xamagai şuxala asuudai gexede, laagerьta xydelmerilxe xytelberilegşed, bagşanar ba vozaatanarii ton nigta nariaar şileze abxa xereg tei.

Laagerьta erxim hain, dyrlşeltei hurgagşanarii elьgeexe, tedeniii vozaatiin xydelmeride hurgaxa jabuulga bolbol, ara dai gegeerelei oorganuudai ariuun ujalganь myn bolno. Ton oiriin ydernyydte xyygedei saad ba paarkanuud belen bolhon baixa johotoi.

Eneentei xamta şine paark ba saadnuudii emxidxeze exilexe şuxala baina. Rajoon byride xyygedei paark baixa argataiş ba johotoiş geeşe.

Ene xeregei emxidxelei talada anxaralaa tabixa zuuraa, zunai yjede xyygedei dunda jabuulagdaxa xydelmeriiin şanarinь tuşaa gol anxaralaa tabixa şuxala baina. Zarim negen bagşanar ba pioneervozaatanuudai hanadag, bagaşuudai dundaxi zunai xydelmeriii gansaxan fizkyltyyre ba attrakcioon g.m. xizaarlaxa gedeg hanal bolbol, ogto buruu baina. Fizkyltyyre ba spoort, gimnaastikiin huralsal, honin naadan, attraksioon g.m. pioneerei laagerь, xyygedei paark ba saadnuudta baixa johotoi. Eneen tuxai arsaangyi. Edir naturaliist nuudai ba oron niutag şinzelegşedei kryzoog, unşalga, tyydeg toirood jarildaa xexe g.m tuxai xyygedei ojuun sedxelde socialiis exe orondoo ynen zyrxenhөө durlaxa zorig tyryylxe komunizmiin yzel nebterxede tuhalxa udxa şanartai jabuulganuudii xexejee martaxa johogyi.

Paarti ba zasag, xyygedei zunai amaraltii zişeete hainaar emxidxexiin tulada gegeerelei oorganuud ba komsomooldo ton jixe zөөri ba argii ygehen baina. Eneenhee gaduur ene xeregte yrgen niite zon jixe tuhalamza xyrgene. Yngerнen zilde Moskvaada xyygedei paarknuudai bii bolzo baixada, niis lelei jixe jixe azyiledberiiin oronuudai xyielmerişenei kolektiivuudai talamai zahahan ba attrakcioon g.m. baruhaniiinь ene tuhalamzii elieer gerşelne.

Xyygedei amaraltii hainaar emxidxexe arga kolxoozuudtaş bii. Xysed bişe medeegei johoor yngerhen zun kolxoozniguudai 300 mingan xyyged zunai laagerьta amarhan baigaa.

Aradai gegeerelei tahag ba komsomooloi organizaacanuudhaa emxidxelei operatiivna xydelmeri erigdene. Goorod byride, rajoon byride xyygedii zundaa amaruulxa xeregte daişalan beledxexe xeregtei.

(„Kom. gegeerelei tyløø" ge ze gazeetahaa tobşologdobo).

Nyxer Staalinai elidxeltei jaaza tanilsanab

Ulaan-Onon. Tabtaanain somonoi „Paartiiin 17 dugaar xural" geze kolxoozoi geşyydei dunda, BK(b) P-n CK-ai Pleenym deere nyxer Staalinai xelehen elidxel tanilsuulxiin uşaraa, Tabtaanain xysed bişe dunda hurguuliiin hurgagşa nyx. Maxaarov gegşe mai hariin 19-nei yder jiree hen.

Xeşeel bolno geze, kolxooz niguud dunda zarlaxadanь tereende jirexe xynyyd argagyi xaşanaar, nege çaas tuxai xozomdozo suglaraa.

Xeşeeliinş zaxalaa. Hurgagşa Maxaarov bolbol buriaad xelen deere jixe honorxonoorş xelee. Xeşeelei exilexehee xoişo Ceveen Mynxiin (yxerei feermii daagşa), Zamsaran Zab Dugaroon (xoninoi feermii daagşa), Oşor-Zab Dorziin (sşotovood) gegşed, nyxer Staalinai elidxeltei hainaar tanilsaxa tuxai hanalaa tabingyi amiaaraa „dyxerig" bolzo, gazeeta unşaza jyriin jarildaa xeze huuba. Myn Tabtaanain somsoveedai sekretaarь Radna Bazaroon gedeg xeşeelei dyyrter baigaagyi gertee jabaşba.

Xeşeelde huulsaza, Staalinai elidxetei tanilsaxa tuxai kolxoozoi xytelberilegşedei xanamzagyi ba edibxi bagatai baixadanь, Maxaarovş xelexe ygejee yseen bolgozo xeşeelei tyrgen dyyrgexe geze oroldobo xa. Maxaarov bolbol xeşeeliingee dyyrexe dytelhenhee xoişo ygejөө yseedxexii orolدozo, nyxer Staalinai elidxelii xysed hainaar kolxoozniguudta oilguulxa oroldolgoo huladxaba. Mynөө yjiin socialiis baiguulaltada trockiistnuudai xorolol xeze, xydelmerişedii alaxa ba xorolon gemteexe tuxai myn eneenei urda tee soveed zasagtai, Leenin—Staalinai paartitai troockiton ba zinoovjevtonoi jaaza temesedeg baihanai meetod tuxai byriş balar, oilgoso muutaigaar xelee. Gadana, xeşeelde huulsahan kolxoozoi aktiiv Daşa Gombiin gegşiin: trockiistonuud bolbol urdanь jamar teoori gargaza Paartiiin poliitikada esergyy temesel xehen jym?—geze asuuxadanь; kulaaguud jabahaar socialiizmda oroxo jym gee hen—geze Makaarov xariuusaba. Eneenhee gadana, şpioonguud ba diversaantnuud jamar gyrenhөө jirehen xed geeşeb?—gehen asuudalda honor xangaltatai xariuu ygөөgyi.

Ene faaktnuud deerehee xaraxada, CK-ai Pleenym deere nyxer Staalinai ba nyx. Zdaanovai xelehen elidxelnyydii Ulaan-Ononoi kolxoozniguudta nebteryylxe xydelmeriiin muu baihaniii gerşelene. Eneen tuxai Ulaan-Ononoi aimagai paartiin ba komsomooloi gęşyyd, kolxoozoi xytelberilegşed bolbol tede istoriis zaabariii yrgen axalşanda hainaar oilguulxiin tyløø xydelmerilxe johotoi. B. Z.

Alduu dutuugaa eliryyleegyi

Booxonoi MTS-ei dergedexi paartin organizaaciin toosoo hungaltiin suglaan jamarş kriitikegyigөөr yngerөө. Ene MTS-ei xydelmeride baş partorganizaaciinь xydelmeride alduu dutuu ygei baigaa gy?—geehөө, xydelmeridenь dutuunuud toogyi olon.

Komuniistnarai dundaxi poliitikan hurguuli yngeregşe namarhaa mai hara xyrter oroi doo 3 xeşeel bolhon baina. Xydelmerişedei dunda poliitikan agitaaca jabuulagdaagyi.

Azalai jabuulgii xytelberilexedөө poliitikan xydelmeriii ujalduulaagyi deerehee, MTS-ei xydelmerişedei poliitikan mederel tonş hula. Ene zilde traaktorai zahabariiin şanar jaaşagyi muu baiza, tarilgiin xydelmeride haad bişe haad bolbo. Traaktorto tylixe ba tyrxixe tohonoi noormii xemgyi jixeer ylyy gargaşalaa. Ede jabadalda ynexeer xariuusaxa johotoi komuniistnar ba paartoorgiinş tuxai xyn negeş kriitike xeleegyi. Kriitike ba samokriitikii yrgenөөr jabuulza xydelmeriiingөө byxii dutuu dundii xysed eliryylen, komuniistnar byxenei hurgaal bolgoxo suglaan xuuraigaar yngerөө. Saaşanxi xydelmeridөө uul organizaaciin komuniistnar ene alduugaa darii zahaxa bolno.

Xyd. bişegşe.

Alduu deerehee hurgaal bolgoxo xeregtei

Biçyyrei aimagai Okiino-Kliyçevkiin ba Baga-Kunalein MTS-uudai dergedexi paartin organizaacanuud azaxuin xydelmeriii bagadxaza, tereegeeree poliitikan xydelmeriee şangadxaxamnai geze aaşalahan jabadalanь azalai jabuulgii huladxahan niuur deere xaragdaba.

Ziişeenь, Okiino-Kliyçevskiin MTS bolbol anxa bii bolhon saghaa xoişo daalgagdahan tysebөө dyyrgedeggyi baixahaa gadana, şanarai tylөө oroldoogyi, hanaa amar, amagalan sedxileer xydelmerildeg baigaa. Eneenei faakt xadaa 1933 ondo 82 proc. 1934 ondo 59 proc., 1935 ondo 97 proc., 1936 ondo 83 proc., g. m. tysebөө dyyrgehen baixa jym.

Baha, Baga-Kunalein MTS-ii abaad yzөө haa, traaktornuudaiь paark 1935 ondo 10 mingan tyxerigei, 1936 ondo 11 mingan tyxerigei garza ygehen baina. Kaadrii şilelgedөө xaişa xeregeer xandadag deerehee traaktornuudai ba avtomaşiinanuudai ebderelgenyyd olon bolhon baina. 04 99—dexi noomerai avtomaşiinada 6 hara soo 8 şoofer helgehen baixa jym. Kaadrii şilelgehen iimeer xandahanhaa 6 avtomaşiinaniinь tabanь xydelmerihөө garaad zahabarida xebtene.

Ede jyyn deerehee bolnob gexede, poliitikan talaar ohol hanaa amar ba azaxuin xydelmeride poliit'kan xytelberiee zybөөr ujaldulza şadaagyi partorganizaacanuudai baidalhaa bolno.

Myn eneen deere, ede MTS-uudai direektornuud ba poliitikan talaar direktorii orologşodoi xoorondoxi nigta barisaagyi jabadalhaa baga bişe haad bololsobo. Ede MTS-uudai xytelberiiin meetod xadaa xubxai xoohon zaxiraltaar xizaarladag zanşaltai baigaa.

Aikoomoi xydelmerilegşed MTS uudta ba kolxoozuudta jabaxadaa, bodoto xydelmeriinь şalgaza yzexegyi MTS-ei direektor, kolxoozoi tyryylegşedtei xөөreldөөd, xelehen yginь etigeed busaadag bai hanal gem baha xaragdaba.

Iimehee, Biçyyrei aimagai paartiiin komiteedai xytelberilegşed eneenhee hurgaal abza ede dutuunuudai oiriin saagaa usadxaxa ujalgata.

C. Nimiin.

Xitadii xubaaxa tuxai Japoon—Aangliiin xelseen

Japoonai seregşed bolbol өөriingөө tyrimxeilelgiin poliitikii Xitadta bejelyylxe zuuraa, byri byri jixexen xaaltanuudii yzeze baina. Xitadai arad bolbol Japoonai tyrimxeilelgede esergyy өөhediingөө duuji deere yrgene. Japoontanai tyrimxeilegşedtei eser gyysexe zoriigii urdaa tabihan niitiin organizaacanuud Xitadai goorod ba huuriinuudaar urgaza baina. Ede organizaacanuud bolbol Japoonai seregşedei taaşadaa Xitadta nebteren oroxo jabadaliinь gansal xizaarlaxa bişe, myn eneenei urda tee Japoontanai buliaaza abhan gazarii texeriyylxii oroldono.

Xitadai oloniite bolbol Japoonai ezemdegşedtei seregei temesel xexii Xitadai oloniite oronoigoo zasaghaa erine. Yngeregşe ybel Xitadai Syijuaanь mozodo seregeer dobtoloxii oroldohon, japoonai tyşemedei seregşed bolbol niutagai seregyydhөө goritoixon soxilto abhan baina. Ene amzalta xadaa, Xitadai aradai өөhediingөө xysende etigexe jabadalii jixedxee.

Zyygşer Japoonoi seregşed bolbol Xitadai orondo myn nege ondoo esergyy xaalta yzene baina. Ene xadaa, bagsaalaşagyi bajaligtai Xitad ulasii Japoonai ezerxegşedte ygexii xysedeggyi bişe imperialiis gyrenyydei esergyyselge bolxo baina. Ilangajaa, Aangli bolbol Japoonai imperialiizmiin өөriingөө xomxoi xobdog apetiidii Xitad ulasaar xangaxa jabadalii udaaxan sag soo haatuulza baina.

Japoonai seregşed bolbol ede urgaza baigaa berxeşeelnyydei urda өөriingөө poliitikii Xitadta xubilgaxii şiidxehen baina. Tedener bolbol Xitadai aradta bişe, gansal Aangliiin imperialiizmda haxxan suxariltaxa şiidxee.

Japoon ba Aaangli xojoroi xoorondo xelseen xegdeze exilee. Exin tyryyn, ene xelseen bolbol ene xojor gyrenei azaljabuulagşad ba udaridaxii gazeetanuudai xoorondo jyriin xelseen bolodog baitaraa, hyyl hyyldee oficiaalin xaraaktertai bolhon baina.

Japoonai Aangliin urda tabihan duradxalnuud jamar be? Ene duradxal xadaa, Xitadii xubaaxa jabadalii emxidxexe utxatai baina. Japoon bolbol Xitadai xoito talii ezemden abxa erexei baixa hemdi geze Aanglida duradxaa. Tiigeed, Xitadai urda ba centraalin xubidanь Aangli „tusgaar erxetei" baixii mederexebdi geze өөhediin zyghөө ujalga ygene.

Japoon bolbol edeexen ysloovиin yndehe huurinuud deere Aangliitai xelsee xexii oroldoxiingoo xazuugaar, Nomoxon dalain erjie şadar kollektiivna amagalaniii saxixa poliitikii buruuşaahaar baina. Main 10-nai yder japoonai miniisternyydei zybløn bolzo, Xitadai duradxan oruulhan, kollektiivna amagalaniii saxixa tuxai Nomoxon dalain gyrenyydei xoorondo batalaxa xelseenei projeektii buruuşaaxa geze togtoohon baina. Xitadai oruulhan projeekt bolbol, gazarii buliaan ezemdexe jabadalhaa Nomokon dalai şadarai gyrenyydei arsaxii xaraalahan baigaa.

Japoonai miniisternyydei ene togtool bolbol japoon-aangliiin xelseenei bodoto uşar udxii temdeglene. Aanglitai xelsee xexe gehen Japoonai oroldolgo xadaa, Daalьna Vostoogai baidalda eb nairamdai ba amagalaniii baiguulxa oroldolgotoi adlidxaşagyi baina. Japoon—Aangliiin xelseen bolbol Xitad ba Nomoxon dalai şadarai busa gyrenyydei xabaadalgagyigөөr jabuulagdaza baina. Japoon bolbol Xitadaar Aangliiin tuhalamжii xudaldaza abxii xyşene.

Japoon — Aangliiin xelseen bolbol imperialiis gyrenyydei poliitikada gyised taaraxa baina. Ene xadaa, imperialiistnuudai Xitad ulasta bejelyylze baigaa, kolonialiin deerme delgiin poliitika myn.

Aangliiin ezerxegşe anginuud bolbol japoonai seregşedei duradxalii ton zoxistoigoor xylieegee, geze oilgoxoo ondoo uşarai baidalnuud xaruulna. Aangli bolbol ulasxoorondiin asuudalnuudta todo ba honoroor orodogtoo bejee magtaza şadaxagyi baihaniinь medeeze baina Odoonoi dain baildaa yysxegşedtei xelsee xexii duralan xysexe jabadal aangliiin poliitikada yşөөl xyseteixeg bii baina Ene xysel xadaa odoo jabuulza baigaa, Japoon—Aangliiin xelseendeş, myn Evroopiin xeregyydteş elixen xaragdaza baina.

Xitadii xubaaxa tuxai Japoon—Aangliiin xelseende gansaxan le Japoon aşagtaxa baihaniinь azag hezeggyi geeşe. Japoonai seregşed bolbol Xoito Xitadii seregei xyseer buliaan ezemdexe jabadalda өөriingөө garii nelieed sylөө bolgoxo baina. Mynөө yjede Japoonai seregşedei gol anxaralanь Xitadai eneexen xubii gyised ezemden abxa jabadalda şigdylgedenxei. Tende, xerbee Xitadai xoito mozonuudii Japoonai generaalnuudai buliaaza abaxa haanь, tedenei seregyyd Xitadai centraalin mozonuudii xilenyydte elьgegdexe baina. Tiixede, Japoonai seregşed bolbol Japoon—Aangliin doogovoroi ysloovиii xereglexee bolixonь magad baixa.

Tyrimxeilen ezemdegşed bolbol өөhediingөө batalhan doogvornuud ba xelseende xezeedeş ynen sexe baigaagyi jym. Ulasxoorondiin doogovornuud ba xelseenyydii yder byxenөө xylөөrөө geşxeze tylxize baigaa germaaniiin ba italiiin faşiistnuudii eneende zişee bolgozo bolxoor baina.

Akadeemi nauukiin main seessi

SSSR-ei Akadeemi nauukiin main 21-nei yderei ygleenei ba ydeşiin zasedaani deere Akadeemiin 1936 onoi xydelmeri tuxai akadeemig N. P. Gorbynoov gegşiin xelehen toosooto elidxelii daguulan yge xelebe.

Zyyn oronuudii şinzelen yzexe Instityydei direektor akadeemig A. N. Samoiloviç bolbol, tere instityydei Iindi-Tybedei kabineedai azaljabuulgii soveed oloniitiin zyghee sangaar kriitikelhenii ton zyb geze mederebe. Iindi-Tybedei kabineedai xeblen gargadag „Buddiizmiin bibliioteeka" geze nom bolbol ziirtee jamarş nauukan komentaari şinzelgegyigeer tunxaglagdaza, Buddiin şazaniii nebteryylen nomnoxo boti bolşohon baina. Ene kabineedai xydelmeri myneexen yjede şuud şinedxegdeze baina geze akadeemig Samoiloviç medeesebe.

Akadeemig B. A. Keeller gegşiin ygii jixe xeşeeltelgeer sonosobo. Akadeemi nauuk bolbol erdemeigee xyseer gyrendee ygexe johotoi jyymejee xysed ygeze şadaagyi. Yrgen arad zontoi nigta barisaatai bolzo şadaagyi, eeriingee erdem uxaanai jixenyyd amжaltil sociallis baiguulaltiin bo-doto azal deere ton nobşo bolxioor nebteryylne,—geze akademig Keeller xelebe.

Akadeemiin zarim negen geşyyd dan jixe „akademiis" yzeltei bolsood, soveedai xaluun entyziaazim ygei, baigaa bodoto baidalai eriltede xaişa xereg xandadag baina gexe meteer akadeemig Keeller kriitike xebe. Ene ygenyydii toliion gerşelze akadeemig V. M. Alekseejev gaixaltaigaar yge xelebe. Akadeemig Alekseejev bolbol, akadeemiiin xydelmeri tuşaa akadeemiiin helgeltegyi sekretaarь akadeemig Gorbynoovoi gargahan kriitikii buruuşaaba. Urda urdiin zilnyydei toosooto elidxelnyyd dotor kriitike xomor baigşahan, mynee akaadeemig Gorbynoov eeriingee elidxel soo „akademiis propoorco ba akademiis todxol" geeşii saxiza şadaagyi geze akadeemig Alekseejev xelebe. Ene xelehen ygiiji akadeemiguud I. A. Orbeeli, N. P. Gorbynoov gegşed xursaar kriitikelbe.

Olon oraatornuud, akadeemiguud B. A. Keeller, A. N. Fryymkin, L. I. Prasoolov, S. I. Vaviilov, A. N. Samoiloviç gegşed 1936 onsoo akadeemiin instityydyydei tuilahan nauukan amzaltanuud tuxai medeesel xeze, akadeemig N. P. Gorbynoovoi elidxelii nemeen xyseebe. Soveed fiizikiin toonoi teoori tuxai xeden olon jixe udxa şanartai xydelmeriii akademig Vinogradovai byteehenei tuxai akadeemig S. I. Vaviilov temdeglebe. Baha, 1936 onoi ijyyniiin 19-nei ydere naranai xirtelgii şinzelxe talaar Pylkoovski observatooriin xeze baihan ton jixe xydelmeriii temdeglebe.

Seessiin ydeşiin zasedaani deere akademiguud V. F. Mitkeeviç V. V. Osiinski, V. A Kistiakoovski, I. I. Meşçaniinov ba bişed yge xelebe. Akadeemig V. M. Alekseejevai xelehen ygii şyymzelhen akadeemig I. A. Orbeeli gegşiin yge xelelgii seessi jixe honirxozo şagnaba.

SSSR-ei akadeemig nauukiin urda baigaa zorilgonuud tuşaa xelehen akadeemig N. P. Gorbynoovai tygesxelei ygiin hyyleer, seessi bolbol emxidxelei asuudalnuudii xelseze exilhen baina. Akadeemiguudai xamtiin suglaanai zybleen deere akadeemihaa aradai daisan Buxaariniii gargaza xajaxa geze asuudal tabigdahan baina.

Akadeemi nauukiin xamtiin suglaanai iime togtoolii negen duugaar abba:

„N. I. Buxaarin bolbol SSSR-ei akadeemi nauukiin preziidymei geşyyn ba akadeemig baixa zuuraa eeriingee ene nere solii manai gyrende xoro xexiin tulada xereglehen baixa, paarti ba soveed zasagtai temeseze eerejee aradai daisan baixa tula, SSSR-ei akadeemi nauukiin xamtiin suglaanai togtooxonь:

1. SSSR-ei akadeemi nauukiin ystaavai 24 dexi paaragrafai yndeheer, N. I. Buxaariniii SSSR-ei akadeemi nauukiin zinxini geşyydei ba preziidymei geşyydei sostaavhaa gargaza xajaxa.

2. Ene togtoolai tuxai SSSR-ei Arkomsoveedto medeesexe". Main 22-oi yder, gurbadugaar tabanzilei aradai azaxuin tysebii zoxioolgodo akademi nauukiin jamaraar xabaadaxa tuxai akademiiin 3 tahaguudai sekretaarьnuudai elidxel sonosogdobo.

Jaruuniin sovxooz buzagaigaar geegdebe

Jaruuniin mixanai sovxoozdo xabarai tarilga jixe muugaar jabaza baina. Eeneneі gol şaltagaaniinь xadaa traaktornuudaa goriuuşaar dyyren xangaza, xydelmeriiingee emxidxel hainaar tabiza şadaadyi deereheenь, traaktornuudiinь jixenxidee miiñ azalgyi baina. Negedexi feerme deerenь ÇTZ traaktor priceep, şpriice ba avtoola ygei deerehee 7 yder azalgyi miin baiba. Ene feerme deere sovxoozoi direektorii orolog şo nyx. Şelkoovnikov yder byri oşozo jiredeg bolboş haanь, iimerxyy baidaliinь helgeltegyi mynee xyrter yrgelzelheer baina.

Oroohoto tarilgiin bolzor mynee yngerxee baixadanь, gazaraa gyixeneer xaxalaxa ba yrehe xajalgiin xozomdoxo jabadal yzegdene. Ynendee agroteeknikiin joho zuramii ebdeze baina. Zişeelxede: tus sovxoozoi gurbadaxi feerme deere nege yder soo miil 2 gaa tarihan baina. Mynee tariligiinь tyseb byxii sovxooz deeree arai geze guşaad proceent bolzo baina.

Uşar iimehee sovxoozoi „to mo nojod" tarilga teeşee byxii hanalaa tabiza, operatiiv xytelberi ygeze emxidxexeer boloo

Ene sovxoozoi tarilgiin yrehe nь main 16-da 60 proceent dutuu baiba. Goriuuçagyi baiza baina. Myn yngeregşe ybeldee remoontdo orozo garhan traaktornuudanь mynee xojordoxioo remoontoluulza baina. Zişeelexede, Gyndiin tosxonhoo 7-8 kilomeetr tuxai gazarta baihan tarilgiin brigaada xyrter zarim traaktornuudanь xonozo xyrene. Ene bolbol sovxoozoi garaazada xydelmerilehen darxaşuulai ujalgata xydelmeridee xaişa xeregeer xariuusalgyigeer xandadag deerehee bolno. Traaktornuudii şine çaastiaar zahabarilaxa johotoi zon aad, xuuşan elenxei çaastinuudaar zahabarilahan deerehee bolbo. Mexaanig nyx. Jordaan gegşe tedenei xydelmeriii şalgaagyi baihanaa, mynee bolgozorxiood „krayyl" xaşxaraza baixa uşar yzegdexe baixanь gaixaltai. Eneegeeree xabaraigaa tarilgada myn haadxeze baina.

Ene sovxoozdo socialiis azalai maasternuud—staxaanovtan ba udaarniguud myn yseen bişe bii. Xojordoxi feerme deere gazar xaxalagşad nyxed B.N. Şoiboonoi, S. Cerenei, S.Bondariov ba busad yderei 0, 80 gektaar xaxalaxiin orondo, 1,10—1,20 gektaar xyrter xaxalza, erxim hain şişeo xaruulan jabana. Ede nyxedei dyrşel ba zişeeji tarilga deeree busa xydelmerişed xalan abza, xamag xysee emxidxen tarilgajaa oiriin sag soo dyyrgexe ujalgatai.

Batiin.

MODOURADXALGII EMXIDXELGYIGEER EXILBE

Xoriin lespromxoozoi Deede-Xudanai modouradxalgiin paarti (naçaalьniganь nyx. Maaslov, texniis xytelberilegşenь nyx. Saльmkov) odoo zilei modouradxalgiin sezoon soo 204 mingahaa ylyy kybomeetr modo uradxaxa baina. Eeneenei 56 mingan kybomeetrii Saranta geze goroor uradxaxa ba bişiinь Xudan goloor uradxaxa. Ene jixe xydelmeride ton muu beledxelteigeer orobo Lespromxoozoi graafigai johoor main 20-oi yder xyrter Xudan goloi exinde zuu mingan kybomeetr modon uhanda tabigdaad, 40 kilomeetr gazar ta urdaad jabaxa johotoi baigaa. Gebeş, main 24-ei medeegeer 129892 kybomeetr modo uhanda tabibaş, ter nь 3,5 kilomeetr uradxagdahan baina. Gadana, Saranta goloi exinhee tabigdahan 56 mingan kyyb meetr modonь main 15-da Xudan goldo uradxaza oruulaad baixa johotoi aad, terenь mynee xyrter dyyrgegdeegyi. Saranta goloor miil 9 kilomeetr gazarta uradxagdaad jabana.

Modouradxalgiin xydelmeriin iime emxigyi muugaar exilegdeheneinь gol şaltagaan xadaa, Xoriin lespromxoozoi xytelberilegşed bolbol modouradxalgiin xydelmeriii hainaar emxidxeze, modouradxalga deere staxaanovtanai xydeleenii yrgenеer delgeryylxe xemzee abaagyi baihan deereheenь bolno. Myn zarim somsoveeduud modouradxalgada gargaxa zonoo bolzortonь garganagyi xoişo tataza baihanhaanь bolno. Zişeelxede, Çisaaniin somsoveedai kolxoozuudhaa xamta 181 xyn modo uhanda tabixa xydelmeride jabuulagdaxa baihan aad, mynee xyrter negeş xydelmerişeniii tus xydelmeride gargaagyi baina. Ulaan-Partizaanai somonoi kolxoozuud 54 xydelmerişedii tomilon garxaza johotoi aad, negeş xyniii gargaagyi. Myn Deede-Xyrbiiin somonoi kolxoozuud tysebte xydelmerişedee modouradxalgada gargaagyi baixajym. Baha, Deede-Xudanai modouradxalgiin paartida xamta 1780 xydelmerişen jabaxa aad, 796 xydelmerşed azallaza jabana.

Gadana, modouradxalgiin uçaastoguud deere xytelberileze baigaaşad xydelmeriin xysii zybeer emxidxeze şadaagyi. Modouradxalgiin paartiin axalagşa disiaatnig Çernix gedeg xydelmeriin xysii muugaar emxidxehenei şaltagaanaar 6 xynei xydelmerilexe gazarta 15 xyniii xydelgeze baina. Ene metiiin yzegdelnyyd Sulxariiin modouradxalgiin uçaastogta gardag baina.

Ene byxii dutuu dundaa zahaza, modouradxalgiin xydelmeri deere erid xubilalta gargaxanь Xoriin lespromxoozoi xyteberilegşedei ene yderei gol zorilgo bolno.

Ş. Xoorinski.

Xyngen avtomaşiinanuud xubaagdaba

BMASSR-ei Arkomsoveedai togtooloi johoor BMASSR-te xojordoxi kvaartalda ygtehen 8 xyngen avtomaşiinanuudhaa Zide, Booxon, Exired -Bulagad, Selenge ba Bişyyrei aimaguudta 1-1 ygtebe.

Gadana, bişe 3 maşiinanuud „B.M. Praavda" gazeetiin redaagcada, ediee xooloi Arkomaad, komunaalin azaxuin Arkomaadta ygtexe bolbo.

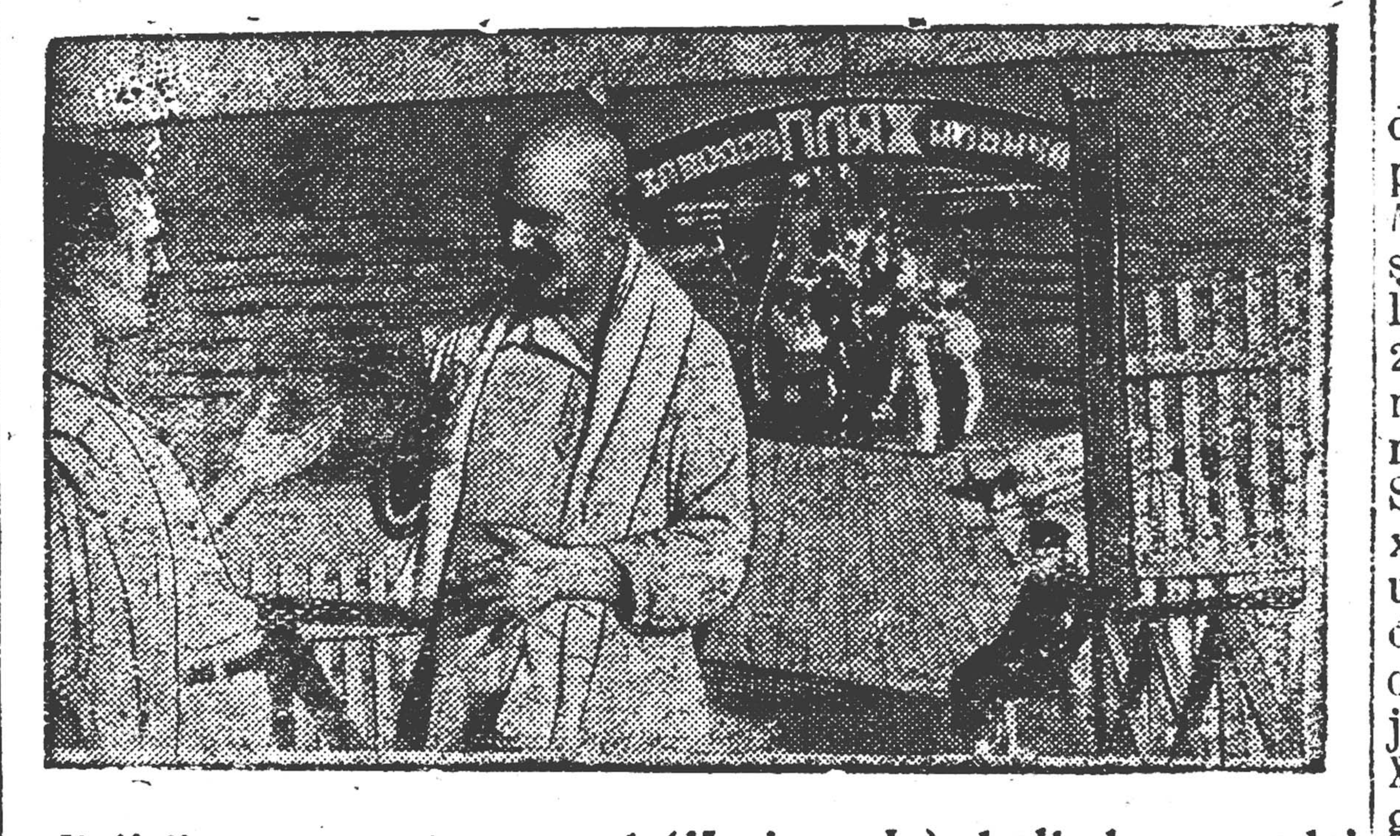

Ilьiçiin neremzete zavood (Mariyypolь) bolbol zavoodai xydelmerilegşedte tusgaar pliaaz tyxieeree.
ZURAG DEERE: Zavoodai xydelmerişed nyxed Boloşeenko ba Sokoloov gegşed pliaazai yydende jarildaza baina.

Japoonai generaalnuud bolbol eehediin germaaniiin faşistnuudhaa ene talaar xozomdonogyi. Jaagaaş xadaa, Aangli bolbol eneende xezeeş etigexe baixa.

Dain baildaa yysxegşedii urmaşuulxa jabadal bolbol xeniii xediideş hain jyymende xyrgeegyi jym. Aangli bolbol xitadii xubaaxa tuxai xelsee Japoontai xeze, egeel ene urmaşuulxa jabadalai zamda orozo baina.

Tiixiin xamta, ene xelseen bolbol ene gazar oronoi ezen —xitad aradgyigeer jabuulagdaza baihaniii temdeglexe xeregtei. Xitadai oloniite bolbol edeen tuxai aguu jixe gaixalaar medee. Xitadai byxii gazeetanuud ene xelseeji erid buruuşaana.

Japoon—Aangliiin xelseen bolbol Xitadai aşag tuhii baaxaanarş haatuulxa buruuduulxa bişe baina geze Japoonai miiistrnyydei naiduulga xadaa, gansal xyygedii mexeleze bolxo xuurmag mexe" geeşe geze Xitadai „Sinьvenьbaao" gazeeta erelene. „Sinьvenьbaao" gazeetiin bişexenь: „Xitaddai Aangli—Japoonai agreesiin (eb nairamdalii ebdelgiin) politiikii araada abaad baixadaa, manai daisadta esergyysehen temeselde beledxexehee bişe, jamarş xereg bidende yldexegyi baina". Xitadai bişe olon gazeetanuud egeel iime bodoltoigoor bişene.

Japoonai tyrimxeilegşedte esergyyshen temeselde aktiivnaar orozo baigaa, olomiiloon xitaad arad bolbol ene temeseldee suxarixagyi baina.

Xitadii xubaaxa tuxai japoon—aangliiin xelseen bolbol Daalьno-Vostoogto dain bailgaanai şineer hyzeren garxa jabadalda xyrgexe baina. Iime dain baildaaji Xitadai jamar negen xubi soo xizaarlaza bolxo gehen aangliiin zarim zaxirgaalagşadai naidadag etigel xadaa, jamarş yndehegyi baina Dain baildaan bolbol ene aguu jixe orondo xaa xaanagyi yrgelze bolxo ba eneeneigee hyyleer Nomoxon dalain erje şadar sereg dainai sjuul zaatagyi garxa baixa, jyyb gexede, dain baildaanai hyzerşehen xolno, tereeni untaraaxanь berxetei baina.

BMASSR-ei Arkomsoveedto

Niutaguudai pooçtiin xarilsaaji haizaruulxiin zorilgoor BMASSR-ei Arkomsoveed tusxai togtool gargaba

Mynee baigaa pooçtiin xydee huuriinuudai tahaguud deere nemeze ysee 21 xeheg pooçtiin tahaguudii emxidxexe geze togtoobo.

Pooçtiin tahaguudta tahagai naçaalьnig. tahagai naçaalьnigai tuhalagşa, stooroz-bişeg zeegşe baixa.

10 xonogoi torşo soo pooçtiin jabadalai şine sxeema zoxiooxi byxii aimgyisedkoom ba Ulaan-Ydiin gorsoveedii Arkomsoveed ujalgalba. Sxeema zoxiooxodoo aimagai ceentrhee garhan pooçt tere ydertee byxii pooçtiin tahaguudai xyrted baixaar zoxiooxo xeregtei. Ene bolzortonь pooçtii tahalduulhan alban xydelmerişedii xariuusalgada xabaaduulxa johotoi gebe.

Deere durşagdahan pooçtiin tahaguudii ijyyniiin 1-hee xoişo bişe neeze, xydelmerişedeer xangaxii respyblikiin xelxiee xolboonoi ypravlieeniiin naçaalьnig nyxer Glaadeşevii ujalgalaba.

Şazantai temesexe xydelmeri jabuulnagyi

Zagarai. Doodo Xyrbiiin somonoi azalşan bolbol Şuluutain dasanai lamanarai mylzelge, mexelelgehee mynees xyrter garaagyi baina.

Yligerlexede: „Internacionaal" kolxooz deere Genden Irdeniiin, Xaidab g. m. tomo tomo lamanar bainxai. Xyrbiiin somonoi paartin ba komsomoloi organizaacanuud bolbol şazantai temesexe propagaandii ugtaaş jabuuldaggyi. Baha, burxangyişyydei organizaaca geze bii aad, hyylşiin yjede jyyş xenegyi.

Xysed bişe dunda hurguuliin huragşadai dundaxi komuniis xymyyzyylgiin xydelmeriii şazanda esergyysexe xydelmeritei ujalduulan jabuulxa xala baigaa. Gebeş, ene hurguuli deere şazantai temesexe xydelmeri ugtaa jabuulagdanagyi.

A. Mer.

SEBER PAARAI AGROTEEXNIKE

Agronoom MAMIILOV

Paaraa ertelen, şanar haintaigaar xaxalxa ba tereenei xoinohoo narin hainaar xaruuhalxa geeşe oroohoto tariaan ba bişe bişe kylьtyyrnyydhee ynder urgasa abxiin ton şuxala ysloobi myn bolno.

Paaraa sag bolzortoнь xaxalaad baibal, iime zorilgonuudii dyyrgexe xeregtei gexede:

1) xyrehiinь bog ybehenhee seberlexe; 2) paar deere şiig noito sugluulxa ba şingeexe; 3) taraagdahan şibxii ba ynehii gazarai xyrehendenь şingeeze, urgasiin tezeel bolgoxo, 4) gazarai xyrehii tarilga xexeer belen bolgoxo. Tereenhee gadana, paarii hain eldee haa gazarai xyrehen uha ba agaaraar elbeg bolzo, urgasada imagta hain tezeel ygedeg.

Paaraa xaxalaad, ilangajaa zunai yjede jixe hainaar eldexe xeregtei.

Sag bolzor soonь, hain şanartaigaar ba johotoi gynzegeigeer paar xaxalaad, xexe jyymejee sym dyyrgeebdi geze hanaza bol xogyi.

Ertiin paar xaxalaad baixadaa jirexe zilde tariaa urguulxa gazarai xyrehii hainaar beledxexe xydelmeriii zybxen exilebdi geze medexe xeregtei. Paar bolbol zunai yjede bog burtag ybehende daragdaza baixa johogyi.

Gebeş, manai respyyblikiin diilenxi olon kolxoozuudta seber paar baidag ygei, xarin bog ybehende (xiaag, yrmehen g.m.) daragdaban „nogoon" paar baidag. Jaaxadaa tiigeneb?—gexede:

Paarai xoinohoo xaruuhalga ba anxaral baga baidag. Paarai tyryyşiin ba udaaxi xaxalgiin xoorondoxi sagta paar deerexi dagnaha ba bog ybehii arilgaxiin tulada, johotoi hain eldyyri xegdenegyi.

Ertiin xojor daxin xaxalhan seber paar xeleşegyi jixe tuhatai geze staxaanovtanai dyrşel manda xaruulna. Paar xaxalhaar, xyrehii xataxagyin tulada, tere doronь bornoilxo xeregtei. Bornoilolgo xozomdoo xadaa, xyrehenei şiig degdeze, paarii tyrgeneer xataaxa baina. Paarii traaktoraar xaxalxadaa, xaxalhan gazarai dalan mygii tegşelxiin tula, traaktorai xoinohoo erxebişe boronoi şagtagalxa johotoi. Gebeş, gansaxan dabxar bornoilolgoor eseselze bolxo gyi. Xaxalhanai hyyleer zaaş udaarangyi xoorondonь zabhargyi ton nigtaar xojor dabxar bornoilxo xeregtei. Bornoilhonoi hyyleer pooli deere dagnaha ba ybehen bii bolno gy geze narinaar azaglaza baixa zergetei.

Paarai xyrehen bolbol byxeli zundaa xeeber, ybehegyi seber baixa. Bog ybehen bolbol gazarai xyrehenhee şiig ba tezeelii bejedee şingeeze abaad, xyrehii daxin şineer bog ybeheer daradag tyrehen xeeber zeelen baidaxadaa, borooji jixe hainaar togtoozo bejedee şingeedeg ba şiigii gadaaşanь tabidaggyi.

Paar deere bog ybehenei urgamsaar kylьtivaaca xexe johotoi, paarai xyrehen deexenyyrenь, byxii dagnahii urbuulangyi kylьtivaaca xexe ba ene xydelmeride lysçiilьnik, lapçaatii, pryziinen ba diisketei boronoiinuud, dii-ketei kylьtivaatornuudii xereglexe johotoi Zarim negen kolxoozdo lysçiilьniko ba kylьtivaator ygei baigaa haa paaraa eldengyi agroteexnikiin zarimii ebdexe erxe olgoxogyi geze oilgoxo johotoi.

Iime kolxoozuud baibal kyyznicedee kystaarna foormiin kylьtivaatornuud, drapaçaa g.m. beledxexe ba gyixen xaxalalgada 2 anzahatai plyygii xereglexedenь bolno. Şiig togtooxiin tulada xegdehen gyixen xaxalalgada plyygei otvaalii abaad xaxalxada bolno.

Diisketei maşiinanuudii kylьtivaacada xereglexedee diiskiinь jixeşeg ugluutaigaar tabixa, uşaranь jyyb gexede? —ybehii yrmehii duuhan otolxo bolno.

Paar deerexi bog ybehii gansaxan paar dabxarxaxalgiin xoorondo seberlexe bişe, xojordoxi xaxalalgiin hyyleer baha arilgagdaxa johotoi baina. Ijyyliin hyyl ba aavgustiin exinde xojordoxioo xaxalagdahan paar bolbol, xyitenei exin boltor 30-40 yderte dulaan baixada nelieed jixe bog ybeheer daragdaza bolxo. Tiime tulada, paarii xojordoxioo xaxalaad baixadaa ton narinaar ximgadaza baixa johotoi. Ybehenei urgaxatai adali kylьtivaaca xeed, tereeniii sym arilgaxa johotoi baina.

Nege xojor kylьtivaaca xeed xizaarlaza bolxogyi. Kylьtivaacii bornoilgotoi xamta ybehenei bii bolomsoor jabuulxa. Zarim gazarta ybehen urgaagyi aad, xyrihen şigzyyn bolşohon baidag. Tiime gazarta, kylьtivaaca ba bornoilgo eeregyi xegdexe zergetei.

Zundaa, nege zilei ybeheer daragdahan paarii 3-4 daxiza eldyyrilxe ba olon zilei ybeheer daragdahanii 4-5 daxiza eldyyrilegdexe baina.

Namar tarilga xexe paar deere 8-10 s.m gynzegeigeer tyryyşiin kylьtivaacii xexe. Bişe bişediinь 6-8 santimeetr gynzegeigeer xexe. Nege zilei ybehe urgahan paar deere tarilgiin urdatee xegdexe kylьtivaacii 4-5 santimeetr gynzegeigeer xexe. Ene bolbol bog ybehenei yndehii ogtalan usadxaxa ba xyrehenei doodo talii xataaxada şuxala xeregtei baina.

1938 onoi tarilgiin paar xaxalza beledxedee nege-zilei ybehii yndeheerenь usadxaxiin tulada myn kylьtivaacii gynzegeigeer xexe johotoi. Olon zilei ybeheer daragdahan uçaastogta 8-10 santimeetr gynzegeigeer kylьtivaaca xegdexe baina.

Bog ybehen poolido taruuş urgaahaa eeregyi byxii poolido kylьtivaaca xegdexe johotoi.

Xiaag urgahan pooliii anxan xaxalxadaa otvaalьka plyygeer xiaagai yndehen dooguur 2-3 s.m. gynzegeigeer xaxalagdaxa baina.

Xiaagai yndehe nege kolxoozoi gazarai xyrehenei eldeb uçaastogta gyixen gynzegeinь ondo ondoo baidag iime gazarta xer gynzegeieer xaxalxa johotoib? Egeen tyryyn 18-20 santimeetr gynzegeigeer 2-3 myr xaxalza yzeed, myrei xanada xiaagai yndehenei uzuurii xaraza medeed, terenei dooxonuur xaxalxa xeregtei.

Terenei hyyleer xaxalhan gazaraa 3-5 xonog xataaxa xeregtei. Tiixede yndehen yldeze muudaxa ba gazarhaa xagdaran halaxa baina. Iigeze xaxalhanai hyyleer uragşaa xaxalhanai taxir şydetei tymer bornoigoor yndehii sugluulza xajaxa xeregtei. Bornoilzo baixadaa bornoidoo ahaldahan xiaagai yndehii abza xajaza jabaxa ton şuxala. Bornoilhonoi hyyleer, gazar dorohoo xiaagai yndehii maltaza sugluulxiin tulada xojor dabxar kylьtivaator jabuulxa baina. Kylьtivaator jabuulhanaigaa hyyleer daxin bornoilxo johotoi. Ene xojor zebsegii zerge xereglexede xiaag tyyxede jixe tuha ygexe. Kylьtivaaca ba bornoilgo xojoriiji, paarai xiaagai yndehii ogtalan duuhatariinь zogsooxo johogyi.

Iime paarai 2 daxi xaxalalga ijyyliin 2-doxi xaxadta 18-20 santimeetr gynzegeigeer xaxalagdaxa baina. 2-doxi xaxalalgiin hyyleer, xiaagai yndehii duuhan halgaaxiin tulada bahal kylьtivaaca ba bornoilgo jabuulagdaxa baina. Sugluulagdahan xiaagai yndehii pooli deerehee morin tarmuuraar oboolood, galdaxa xeregtei.

Manai respyylikiin kolxoozuud bolbol, paar beledxexedee bişe xolbooto respyyblikenyyd, centraalin xizaar ba mozonuudai ynder urgasiin maasternuudai dyrşelii xalaza abxa ujalgatai.

Dneepropetroovskiin moziin „Progrees" arteeliiin brigadiir ynder urgasiin suutai maaster Abraam Jaakovleviç Braayn gegşe, 5. daxiza kylьtivaaca jabuulxatai xamta negedoro 2 dabxar bornoilgo xehen baina. Nyxer Braayn gektaar byriheе 52,5 ceentner urgasa xuriaaza abhan baina.

Iime jixe urgasa abhan uçaastog deere gazaraa jamar sisteemeer eldedeg baigaab gexede: paar bolbol apreeliiin 18-nai yder 20 santimeetr gynzegeigeer xaxalagdahan ba zerge bornoilogdohon. Apreeliiin 15-da şibxii byykereer zigdelze taraahan ba xoinohoonь 2 myr bornoilgo xegdehen. Saaşadaa ene uçaastogto, bog ybehenei bii bolxotoi adali kylьtivaaca xegdehen ba zerge bornoilogdohon baixa. Kylьtivaaca xehen sag bolzoronь geeze: Negedexinь—ijyyniiin 4-de, xojordoxinь ijyyniiin 17-do, gurbadaxinь—ijyyliin 27-do, dyrbedexinь—aavgustiin 15-da. Tyryyşiin 2 kylьtivaaca 7 santimeetr gynzegeigeer xegdehen, bişenь tere xojortoo orobol 3-3 santimeetr gyixeneer.

Azoovo—Çernomoorskiin xizaarai „Oktiaabriiin 14 zilei oin" neremzete kolxoozoi brigadiir B. Je. Kimlaaş gegşe, 73 gektaar gazarhaa gektaar byriiin 55 ceentner şeniice xuriaaza abhan ba agroteexnikiin byxii jabuulganuudii xexetei xamta ene uçaastogaingaa paar baixadanь eldyyrilxedee 5 daxiza kylьtivaaca xehen baina.

Ene zilei paarai şanarai tylee temesel bolbol, jirexe zilde ynder urgasa abxiin tylee temesel myn. Gansaxan seber ba bog ybehegyi paartai kolxoozuud, 3 dugaar tabanzilei tyryyşiin zil bolxo 1938 onoi xabarai tarilgii tyrgeer, bogonixon ba agroteexnikiin zoxistoi sagta, hain şanartaigaar yngergeze şadana.

9266 kombajnanuud zahagdaa

Moskvaa, 26 (TASS). SSSR-ei Gazartariaalangai Arkomaadai medeegei johoor, main 20-do 9266 kombajnanuud zahagdahan bujuu kombajniin zahabariin tyseb 11 proc. dyyrehen baina. Ordzonikiidziin xizaar (tysebee 54 proc. dyyrgehen), Dneepropetroovskiiin mozo (50 proc.) tyryy zergede jabana. Ozimoi tariaanai ediieşexeer ton zoxistoi sagai ularilтai zarim mozonuud ba xizaarnuudta konbajnanuudai zahabari ton xangaltagyi jabana. Saraatovai mozodo (tysebei 5 proc. dyyrgehen), Zaapadna mozodo (2 proc.), Çeliaabinai, Orenbyyrgiin mozonuudta, Kazaagai SSR-te kombajnanuudai zahabari ton muu baina. Goorьkiiin ba Ivaanovskiin mozonuud kombajna zahabarida exileze oroogyi.

Ispaanidaxi froontuud deere

TASS-ai medeeselnyydhee

BISKAAJIIN FROONT

Diimiin rajoondo baihan interveentnyyd ba yimyyleeşenei seregyyd main 25-nai yder jamarş edibxi gargabagyi. Biskaajiin froontiin Bekioo-Myyngiin rajoondo (Bilьbaao goorodhoo zyyn xoişoo) yimyyleeşen ba Itaaliiin interveencen seregyyd aixabtaraar aviaacan boombodolgo xeheneigee hyylde, motomexseregyydte tuhaluulan respyyblikiinxinei poziicodo dobtolzo orohon baina. Tiixedenь, respyyblikiinxin bolbol artileerin buudalga xeze faşiistnuudii zorihon gazartanь xyrgyylengyi butasoxin terjelyylbe.

Interveentnyydei aviaaca egtee amagalan huuhan gooroduud ba tosxonuudii handalza, gemte jabuulgaa yrgelzelheer baina.

Main 25-nai yder interveentnyydei aviaaca bolbol Bilьbaao goorodii xeden daxin boombodobo. Aluulhan ba şarxatahan zon bii.

ASTUURIIN FROONT

Leoon huurin teeşe şiglyylze respyyblikiinxinei froontii syme soxixo gehen yimyyleeşenei zabdalga bytebegyi. Respyyblikiin seregyyd bolbol dobtolzo jirehen yimyyleeşenei seregyydii okooponuudtaa dyteleter tabiaad genete xeden olon pylemioodoor zal zabhargyi buudaza oroo. Respyyblikiinxin bişiixan zyrilte xeed, zugadaba geze hanazarxiood, iime jyyme bolxii ogta medengyi dobtolhon faşiis seregyyd oi toomoo aldaza yirsegeen xeersegenen gurimgyigeer zugadaba. Olon xynyydee aluulba.

Yimyyleeşenei aviaaca Ovijeedohoo baruun tee baihai Trybiaa goorodii boombodobo

CENTRAALIN FROONT

Valeensihaa main 26-d TASS-ai tusxai korrespondeentiin medeesehenei johoor, respyybliikiin byleg seregyyd Toleedo goorodoi zaxahaa xedei gernyydii ezelen abba.

Respyybliken aviaaca Sigyeesa goorodoi tymer zama staancii boombodobo.

Ispaaniiin oborooniin ministeerstviin medeeselei johoor respyybliikiin aviaaca bolbo main 25 nai yder Majoorka oltorigoi tyb goorod Paalьmada baigaa yimyyleeşenei dalaidaxi baazada xojor daxin dobtolgo xebe. Tyryyşiinxi oşolgondoo xajahan boombonuudan tere poortdo baigaa yimyyleeşenei koraabli deere unahan baina. Udalşgyi gal şataza, tere koraabli uhanai ojoor oruuşin gebe. Myn Paalьma goorod so baihan seregei objeektnuu boombodolgodo orobo.

Trockils gazeetanuudii xaaxiin erilte

Valeensi, 26 (TASS). „Kataalooni ba Valeensi proviincanuudta trockiis gazeetanuud xeblegdeze gardag zandaa baihan tula, ulam xoinogşodoo gemte jabuulga xexiin huuri todxozo baihaniinь jamarş hezeggyi" geze kompaartiiin oorgan „Froonte rooxo" bişene Trockiistnuud xadaa aluurşadai baanda, daisanai aagentuura myn geeşe geze nereleе „Froonte rooxo" gazeeta b[illegible] bol trockiis gazeetanuudii xaxiin erilte daxin xebe.

Aradai trebynaalai şiidxeberi

Pariiz, 26 (TASS). Bilьbaao goorodoi aradai tribynaal bolbol pleende abtahan germaaniin liootçog Vandeelь geg[illegible] buudan alaxa geze şiid xebe.

Rajoonai ba politotdeelei gazeetanuud jyy bişene

Amaraltada oşoxoo baina

Nyxer Xanda Garmiin gegşe Jaruuniin aimagai mixanai sovxoozoi xojordoxi feermede xydelmerilexe zuuraa, eeriingee azalai dyrşel şadabariaar bajalig bolhon baina. Yngeregşe zilde Gynde deere yngergehen tugalşanai kyyrsede huraza garaad, gyyrtedee oşozo xydelmerilxetejee xamta, tugalnuudii garaar tezeexe şadabaritai erxim yydei negeniinь bolzo şadahan baina. Nyxer Garmiin ene zilde negeş tugal yxyylengyi, 93 tologoi tugalnuudaa bygediinь mal bolgohon baina. Nyxer Garmiin myneе tabadaxi zilee sovxoozoi mal azal deere xydelmerileze jabana. Hajaar kyuortoda amarxajaa oşoxonь.

(Jaruuniin sovxoozoi poliitotdeelei „Mixa ba tohonoi tyleе" gazeetahaa).

Tyryyşiin kolxoozuu[illegible] paar xaxalalgada orobo.

Xori. Main 16-nai medeege[illegible] Ydiin somonoi kolxoozuud 4[illegible] gektaar, Xezenge 30, Soveets 90, Anaa 43, Deede-Xudana somonoi kolxoozuud 56 gektaa[illegible] paar xaxalza, xydelmeriee y[illegible]gelzelheer baina.

(Xoriiin aimagai „Ulaan-Tujaa" gazeetahaa).

Xariuusalgata redaaktor G. BELЬGAAJEV.

MYNOODER

„PROGREES"
KINOODO
Zol bideregşed

„ERDEM"
KINOODO
Aerograad

Noomer gargagşa BAL. DUGAROON. Verstaalagşad: D. BALDAANOV, C. DAMBAAJEV. BMASSR-ei niut. azyil-iin tipograaf Ypolglavliit